

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljal na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inzerate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inzerati:** štiritopna petit-vrsta za enkrat 12 vin., za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inzerati po dogovoru. Inzerati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjav: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Prodiranje v Srbijo.

Črnogorski poraz pri Trešnjevici.

Dunaj, 4. decembra.

Naše čete so včeraj zjutraj z jurišem zavzele višino južno Plevlja. Črnogorci so bili poraženi tudi pri Trešnjevici jugozapadno Sijenice. Zapadno Novega Pazarja so oboroženi Moslimi pregni, pleneče črnogorske tolpe. Pri Novem Pazarju in pri Mitrovici je bilo včeraj vjetih skupaj 2000 mož.

Berolin, 4. decembra.

Boji proti razpršenim srbskim oddelkom se v gorovju nadaljujejo. Včeraj so pripeljali nad 2000 srbskih vjetnikov in pribežnikov.

Poraz Črnogorcev pri Čelebiču.

Dunaj, 5. decembra.

Pri Čelebiču je prišlo znova do večjega boja. Črnogorce in vrgla skupina, ki je posegla v boj iz Foče sem na mejo nazaj. Južno Plevlja so zavrnile naše čete ljute črnogorske protinapade. Med vojnim materialom, ki smo ga vplenili v Plevlju, se nahaja en milijon infanterijskih patron in 100 zabojev za artiljerijsko municijo.

Južno Novega Pazarja smo včeraj vjeli zopet 600 mož.

Bolgarske čete so porazile Srbe pri Prizrenu.

Berolin, 5. decembra.

V uspešnih bojih pri Plevlju ter v gorah, severovzhodno Peči, smo vjeli več sto mož.

Bolgarske čete so prisilile umikajočega se sovražnika, jugozapadno Prizrena, k boju, ga porazile ter mu vzele nad 100 topov in velike množine vojnega materiala, med drugim 200 avtomobilov. V gorovju Jama, vzhodno Dibre, ter na pol poti med Kičevem in Ohridom, so bili poraženi srbski zadnji voji.

V Bitolj so vkorakali nemški in bolgarski oddelki, katere so oblasti in prebivalstvo radostno pozdravili.

General Sarkotič o bojih ob Drini.

Vrhovni zapovednik v Bosni in Hercegovini general Sarkotič, je izjavil vojnim poročevalcem: Naše čete ob Drini so morale premagati neverjetne težkoče. Prekoračile so deročo reko ter prodirajo navzlic snežnim viharjem, velikemu mrazu, navzlic vsem težkočam aprovizacije skozi ogromne gozde, spijo dostikrat v poldrug meter visokem snegu, toda naši vrlji črnovojniki so svoje moči podesetorili in izvršujejo največjega občudovanja vredne čine. Za naše uspehe se nam je v prvi vrsti zahvaliti tudi črnovojniškimi častnikom, katerih resnost in inteligenca zaslužita največje priznanje.

Severna Črna gora evakuirana.

Milanski listi poročajo, da so črnogorske oblasti opustile vse severne črnogorske kraje. Tudi civilno prebivalstvo je zbežalo.

Naše čete so porazile Črnogorce v Pešteri.

Dunaj, 6. decembra.

Naše čete so prodrle sedaj na črnogorsko ozemlje tudi zapadno in jugozapadno Novega Pazarja in ob cesti iz Mitrovice v Peč. V kraškem ozemlju Peštere smo vrgli črnogorske sprednje čete na njihove stare pozicije nazaj.

Pri Bitolju so Bolgari razorožili 6000 Srbov.

Bitolj se je moral predati, ker so Bolgari obkolili mesto tudi od jugozapada sem. One srbske oddelke, ki naj bi se bili umaknili na Vodeno na grškem ozemlju, so Bolgari vjeli. Dosedaj so baje Bolgari razorožili pri Bitolju 6000 Srbov. Fronta bolgarskih čet zavzema polagoma vedno bolj obliko klesč, v katerih se nahajajo francosko-angleške čete med Vardarjem in Strumnico. Reuter napoveduje, da se bodo ententne čete umaknile proti jugu.

Naše čete na albanski meji.

Čete generala von Kövessa, ki operirajo v smeri Bjelopolje—Rožaj—Peč, se nahajajo na celi

črti na črnogorskem ozemlju. Mesto peč se nahaja pred padcem, Bolgari so zasedli Djakovo. S tem se nahajajo glavni dohodi v Albanijo v naših rokah in zavezniške čete bodo mogle nadaljevati svojo pot na jadransko obal.

Boji pri Beranah. — Naše čete zavzele Peč, Bolgari Djakovo.

Dunaj, 7. decembra.

Južno od Plevlja smo odbili črnogorske sunke. V obmejnem prostoru severno od Beran so naše čete napadle črnogorske glavne pozicije. Včeraj opoldne so v naskoku zavzele okope pri Suhem dolu. Južno od Novega Pazarja smo zopet vjeli 1300 Srbov. Prostor vzhodno od Peči je bil včeraj zopet pozorišče silnih bojov. Sovražnika smo povsod pognali nazaj ter je sovražnik izgubil 6 topov. Danes zjutraj smo vdrl v Peč. Djakovo so zasedli Bolgari.

Plen v Peči. — Arnavti se udeležujejo bojev proti Srbom.

Dunaj, 8. decembra.

Naši napadi na črnogorske pozicije, severno od Beran, so uspešni. Na več točkah smo v naskoku zavzeli sovražne črte. Peč je očiščena sovražnika. Naše čete so vplenile 80 topov, 160 municijskih voz, 40 avtomobilov, 12 vozečih se pekarij, nekaj tisoč pušk in mnogo drugega vojnega materiala. Število vjetih, ki jih je poslala armada generala von Kövessa, presega zopet 2000 mož. Med njimi se nahala 300 Črnogorcev.

Arnavti so se povsodi udeleževali bojev proti ostankom srbske armade.

Francozi so se morali umakniti iz kota med Črno in Vardarjem.

Berolin, 7. decembra.

Francozi so morali vsled grozeče jim obkolitve opustiti svoje pozicije v kotu med Črno in Vardarjem.

Ojačenje francoske fronte v Makedoniji.

Atene, 5. decembra.

Iz francoskega vira se poroča, da se cela frontna črta od Črne do Krivolaka utrjuje. Utrdili bodo tudi pozicije vzhodno Vardarja, da razširijo ozemlje, ki služi obrambi železnice.

PODLISTEK.

Dobrodelni koncert v Kranju,

dne 2. dec. 1915 v „Ljudskem domu“, ki ga je priredil g. okrajni sodnik Oskar Dev.

Razpoloženje občinstva in zunanja podoba dvorane sta nam več povedala, kakor gorenji naslov. Bogato s cipresami in palmami in cesarskim kipom okrašeni, v pravi gaj spremenjeni oder ter mogočna cesarska himna, ki je pred otvoritvijo vsporeda slovesno po dvorani zadonela in katero je občinstvo spoštljivo stoječ poslušalo, so nam živo v spomin poklicali oni pomembni zgodovinski dan, ko je naš presvitli vladar nastopil kot 18letni mladenič prejasni prestol. In zato gre temu koncertu tudi naslov: „Slavnostni koncert“.

V zgodovini slovenskih koncertov se ne spominjamo tako vesele in veličastne epizode, kakoršno imamo pri tem koncertu poudariti. Slovenska pesem narodna in umetna, tujemu svetu pastorka, je praznovala upravičene triumfe in to ne samo pred domačim občinstvom temveč tudi pred občinstvom, ki ni vešče našega jezika. Vojaške narodne pesmi, ti zdravi pridelki iz domače hiše, ki so dale okvir vsporedu, so bili izbrani biseri našega narodnega popevanja. Veselje je bilo videti vojskinemu času primerno sestavljene proizvajalce, še lepše pa slišati blaglasje v tenorjih in fundamentalnih basih ter pastoznih baritonih. Da

bi vsaj konec bojne furije kulturno zjednil vse Slovence tako harmonično, kakor so s tem nastopom posvedočili!

Prav okusna izpremema v vsporedu je bila uvrstitev odstajkov 2 tria Beethovna, ki so jih proizvajali tukajšnji vojaški zdravniki, gg dr. Šimansky, Graf in Leidler. Po mukotrpkem in človekoljubnem delu v bolnišnici iščejo ti gospodje na večer oddiha v muziciranju. Vspeh je bil plemenit. Plemenit, ker je vsakdo izmed njih svojo muzikaliteto v lepi, složni skupni igri udeležil in svoj instrument fino in iz duše obvladal.

S. Gregorčiču je pred 36. leti iz srca privrelo vse polno na vojno nanašajočih se pesmi. Imed teh je izbrala g. Olga Rakovc: „Dekletova molitev“ in „Odlikovanje“, da nam jih je v duhu pesnika deklamirala izrazito, pristrčno in iskreno.

G. L. Kovač nam je pel pesmi dr. Kreka, Pavčiča in Parme. Žalibog ni bil pri glasu. Slišali smo že pri drugih priložnostih njegov lepo zveneč, čisti in izšolan tenor, kljub indispoziciji se je pa žrtvoval, da izpolni pisani vspored. Indispozicijo mu oprostimo, ne pa pomanjkanja čuta v predavanju. In srce, ti se ne vzbudiš!

Pri g. Miri Costaperaria se moramo dalj časa pomuditi. V Kranju je ta lepa pevka snubilno silo svojega glasu že tretjič posvetila dobrodelnim smotrom. In ako lep sopran svoje čare v tako službo razmahne, je mogoče, da vsled tega tako sladko zazveni. Je tolmačica sladkih solo-spevov, katerim se pevka ne ozirajoč se na dramatične dogodke uda z vsem srcem in z lirčnim čuvst-

vovanjem. Solo-speve nam je ga. Costaperaria poklonila iz šole romanistov, moderne in srednje — potnikov. Pri vseh teh pesmih je vse svoje glasovne in glasbene sile razvila do popolnosti, naravno in ljubko, predavanje vseh pesmi je bilo gorkokrvno in velikopotezno glasbeno poglobljeno. Visoko nad vsemi skladbami se dviga Lajevčeva „Mesec v izbi“. Žalibože da odločilna večina našega naroda še ni zrela za apercipiranje te popolnoma vase obrnjene lepote, te čudovito nesebične, skrajno globoko občutene muzike. Ta muzika je nam bližnjim zlato goreče sonce, oddaljenim negotova, švigajoča luč. Bogato obdarjeni od te prvovrstne pevke smo se poslovili od nje z iskreno željo, da jo kmalu zopet pozdravimo v našem mestu.

Pa tudi konto v gmotnem oziru je visoko aktiven; kajti čisti dobiček, namenjen za božičnico ranjenim in bolnim vojakom v kranjskih bolnišnicah, znaša 631 K. Dvorana je bila do zadnjega prostora napolnjena, med drugimi smo videli gg.: okrajnega glavarja Schittniga, dekana Koblarja, konz. svetnika Aljančiča in več duhovščine, gimn. ravnatelja Fajdige, župana Polaka, podp. Milavca, pojnoštevilo gg. častnike, zdravnike in uradnike prideljene tuk. vojaškim poveljništvom, častniško odposlanstvo iz Skofje Loke in več drugih.

Boji pri Plevlju. — Črnogorsko levo krilo pri Beranah se je moralo umakniti.

Dunaj, 9. decembra.

Na višinah jugovzhodno od Plevlja smo razpršili črnogorske čete.

V obmejni pokrajini, severno od Beran, smo prisilili levo črnogorsko krilo, da se je umaknilo. Tudi boji proti desnemu sovražnemu krilu potekajo ugodno. Na vrhovih, zapadno od Peči, smo pogladi nazaj srbske zadnje čete. Število včeraj vjetih: 2 častnika in kakih 1000 mož.

Položaj na balkanskem bojišču.

Črnogorci se branijo severno Beran v močno utrjenih pozicijah; njihove sprednje postojanke, ki se nahajajo blizu meje, so že v rokah naših čet. Boj za glavne pozicije dobro napreduje, zlasti ker se je posrečilo neki naši koloni, pregnati ob cesti iz Peči v Plavo srbske zadnje čete, tako, da se nahaja ta kolona sedaj za hrbtom črnogorskih pozicij. Operacije v tem ozemlju so sicer jako težavne; visoke gore, na katerih leži debel sneg in neobičajno huda zima, ovirajo boje. — V Makedoniji so odrezali Bolgari z naglo osvojitvijo Resne. Ohrida in Struge, srbskim četam pot na grško ozemlje. Napad bolgarskih čet na fronti Demirkapu — Rabrovo dobro napreduje. Francozi se še vedno umikajo.

Črnogorska armada.

Črnogorska armada šteje približno 42.000 mož. Njene izgube znašajo na dan približno 2000 mož.

Umikanje Srbov na Drač.

Štiri srbske divizije skušajo doseči Drač, kjer jih čakajo angleški parniki, da jih prepeljejo v Solun, odkoder odidejo Srbi na francosko-angleško makedonsko fronto.

Umikanje Francozov in Angležev v Makedoniji.

Bolgari so dosegli velik uspeh. S trdovratnim odporom je bolgarska makedonska armada generala Todorova odbila francosko-angleško ofenzivo v prostoru Prilep—Strumica, nato pa je pričela sama z ostrimi in konsekvantnimi protinapadi. Na celi fronti so morale preiti ententne čete v defenzivo in mesto, da bi Srbom pomagale, so se same komaj branile. Končno so se morali Francozi umakniti na desni breg Črne. Medtem so Bolgari in Nemci strli odpor Srbov v Makedoniji in osvojili Bitolj. Pritisk bolgarskih čet iz smeri Strumica in onih od Črne je postajal vedno večji, in končno so morali Francozi storiti odločilen korak, da se izognejo vedno bolj grozečemu obkoljenju; zapustili so svojo fronto v kotu med Črno in Vardarjem, izpraznili Krivolak in Demirkapu ter se umaknili proti grški meji na svoje pozicije, ki so jih zavzemali pred pričetkom ofenzive. S tem je doživela francosko-angleška ofenziva svoj prvi veliki fiasko.

Italijani v Valoni.

„Vossische Zeitung“ poroča, da je Italija izkrcala v Valoni mnogo svojih čet.

Nova grupacija francoske orijentske armade.

Pariški listi javljajo, da se bo francoska orijentska armada na novo grupirala.

Kakor javljajo iz Soluna, so se Francozi že umaknili iz Krivolaka. V Solun je prispel srbski bataljon, ki se je mogel pred Bolgari umakniti na grško ozemlje. Bataljon bo uvrščen v francosko fronto.

Admiral Troubridge v Skadru.

Iz Londona poročajo, da je dospela tja vest, da je admiral Troubridge, ki je bil poveljnik angleške artiljerije v Belgradu, došel v Skader.

* * *

Italijani sumijo, da obstoji med Grško in Bolgarijo tajna pogodba.

„Secolo“ poroča: Čim so Srbi izpraznili Bitolj, so zaplapolale na kolodvoru grške zastave. Tudi po zasedenju mesta vihrajo poleg bolgarskih, nemških in avstrijskih zastav tudi grške. To je skrajno sumljivo in domnevanje, da obstoja med Grško in Bolgarijo tajna pogodba, je povsem upravičeno.

Kralj Konstantin o stališču Grške.

Poročevalec „Associated Press“ je imel razgovor s kraljem Konstantinom. Kralj je izjavil: Grška ostane nevtralna. Ni nikakega povoda, smatrati, da namerava Grška izdati četverozevo Nemčiji. Grška nevtralnost je bila že kolikor mogoče razširjena, da se ugotovi željam entente. Kralj je nadalje rekel: Dam svojo besedo, da grške čete ententnih čet ne bodo napadle, ako obljubi četverozeva, da bo svoje vojaštvo, čim bi se morali umakniti na grško ozemlje, zopet vkrcala in smatrala balkansko podjetje za končano. V tem slučaju garantira kralj, da bo z vso svojo armado ščitil ententne čete proti napadu centralnih držav v času njihovega vkrcavanja. Več kot to pa ne bo storil. Svojih čet ne bo odpoklical iz Soluna in od meje in tudi ne bo dovolil, da bi se Grško s silo ali z laskanjem spravilo iz nevtralnosti.

Velepomembne izjave kralja Konstantina.

London, 8. decembra.

Reuter. V razgovoru s poročevalcem ameriške „Associated Press“, je kralj Konstantin na vpra-

šanje, ali je Nemčija garantirala posestno stanje Grške, odgovoril: Seveda, tudi četverozeva je to storila. Nemčija je dala garancijo za sebe in za svoje zavaznike. Poročevalec je še vprašal, kaj bi Grška storila, ako bi pričela četverozeva z nasilnimi ukrepi. Kralj je odgovoril: Poslali bomo celemu svetu protest proti kršenju naših suverenih pravic in upirali se bomo nasilnostim do največje skrajnosti.

Ruske priprave ob romunski meji.

Rusija je zaprla obmejno postajo Ungheni za osebni in tovarni promet z Romunijo, baje radi velikih vojaških transportov v Besarabiji. Ob Donavi pri Turčiji gradijo Rusi velika skladišča za vojni material. Donavsko pristanišče Reni je za privatni promet zaprto. Najnovejša poročila pravijo, da je za vrhovnega poveljnika vseh ruskih armad v orijentu imenovan veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

Ruske čete ob romunski meji.

Pet angleških milj od Tulče, v bližini romunske vasi Patlageance, zbirajo Rusi velike zaloge vojnega materiala, krme in živil. Zaloge dovažajo neprenehoma dan in noč 8 vlačilnih ladij. Mnogo municije spravljajo tja deloma iz Izmaila, deloma iz Odese po izlivu Donave mimo Kilije, kjer so Rusi odstranili mine.

Rusi v Besarabiji.

Iz Bukarešte poročajo, da je poštna in brzojavna zveza z Rusijo pretrgana. Baje gradi 100.000 vojakov železnico Reni—Izmail. Vsled vojaških transportov je od včeraj pristanišče Reni zaprto.

Romunske priprave.

Iz Bukarešte javljajo: Romunska vlada je rekvirirala vse v romunskih pristaniščih se nahajajoče parnike, ladje in čolne. Izvzeti pa so parniki, ki služijo eksportu romunskega žita.

Četrta bitka ob Soči.

Topovski boji na soški fronti.

Dunaj, 4. decembra.

Sovražnikovo napadanje na goriško mostišče in na severni del Dobrdoške visoke planote se nadaljuje. Slabeyši napadi in poskusi približanja pri Oslavju in pri Podgori so bili odbiti. Obstreljevanje Gorice se nadaljuje. Na gori Sv. Mihaela in pri Sv. Martinu so napadle močnejše italijanske čete. Naše čete so tudi tu vse napade odbile.

Dunaj, 5. decembra.

Včeraj so se Italijani na soški fronti omejili na topovski ogenj menjajoče silnosti. Le pri Oslavju so poskušali podnevi in ponoči posamezne napade, ki pa so bili odbiti.

Na tirolski fronti je razvijala sovražna artiljerija živahno delavnost proti utrjenemu prostoru Lardaro.

Bombardiranje Gorice in Šempetra.

Dunaj, 6. decembra.

Na soški fronti se je nadaljevalo streljanje sovražne artiljerije. Na posameznih točkah, zlasti proti goriškemu mostišču, je bilo od časa do časa precej živahno. Tudi mesto Gorica in bližnji kraj Šempeter sta bila obstreljevana iz vseh kalibrov. V odseku Doberdobske visoke planote je pričela

napadati italijanska pehota čez dan pri Redipulji in Polazzu, zvečer pa pri Sv. Martinu. Bila je povsodi odbita.

Na tirolski fronti se je raztegnilo proti utrjenemu prostoru pri Lardaru naperjeno delovanje sovražne artiljerije sedaj tudi na bližnje pozicije severno doline Ledro.

Križarka „Novara“ je razbila sovražno transportno flotiljo; torpedovka „Varasdiner“ je uničila francoski podmorski čoln, neka druga flotilja je potopila italijanske ladje.

Dunaj, 6. decembra.

Dogodki na morju.

Dne 5. decembra zjutraj je naša križarka „Novara“ z nekaterimi rušilci s topovskim ognjem potopila v San Giovanni di Medua 3 velike in 2 mala parnike, 5 velikih in mnogo malih jadrnic, ko so izkrcavale vojni material. En parnik je zletel v zrak. Flotiljo je pri tem zelo ljuto, toda brezuspešno, obstreljevalo približno 20 topov s kopnega.

Blizu tam je uničila Nj. Vel. ladja „Varasdiner“ francoski podmorski čoln „Fresnel“ ter vjela poveljnika, 2 častnika in 26 mož.

Druga flotilja je potopila ponoči na 23. no-

Cerkev.

Zarana, še predno je poživilo solnce mrtvo, vlažno, mračno svitlobo, so Nemci razpostavili svoje topove po nizkih vinskih gričih okoli Sv. Hilaira. Pehota je ležala v kritjih, v hitro napravljenih jarkih in za ozkimi zidovi iz skrilja in poljskega kamenja. Oprezno in črno je zijalo desetstično puškinih cevi proti zapadu, odkoder naj bi prišel sovražnik.

Ali je bil mir v St. Hilairu?

Mirno in prijazno je ležala vas sredi doline, mehko položena med zelenje dveh vinskih gričev. Ljubko se je dvigala bela cerkva s slikovitim stolpom iz vrste malih hišic, ki so se tiščale božje hiše kakor piščeta koklje, otročje v zaupanju, gniljivo v nemi prošnji za varstvo.

Prevzet žalosti si je z roko zakril oči mladi ožgani poveljnik baterije, ko je prvi solnčni žarek pozlatil petelina na stolpu. Široko so potem žarki padali čez črno streho in se razlivali po pobeljenem zidovju. Vžigali so visoka okna cerkvice, da je bila videti kakor val tekočega srebra ter se potem vlegali gorko in svitlo na strehe malih hišic, kakor roka blage matere na glave svojih otrok.

Ali je bil mir v St. Hilairu?

Hipno je divjanje bitke razbilo mir. Iz ozkih ulic vasi, iz razorov polja, iz strmine med grički, iz globokih jarkov ob cesti je izbruhnila vojna, prasketaje, pihajoč, vpijoč in tikajoč. . . Ognjena žrela so se odpirala spodaj in zgoraj, pri Francozih in Nemcih. Granate so sikale v dolino, gra-

nate so brizgale navzgor. Granate so bučale, razletavale so se v tresočem se zraku, bruhale so ogenj in soparo ter kose železja in na stotine hrabrih sinov ubogih mater je popadalo naprej v vinske trte ter se krčevito zarilo z mrlimi rokami v rodovitno zemljo.

Strel na strel je frčal v dolino, strel na strel je preluknjeval male bele hišice St. Hilaira. Gniljivo je dvigala cerkva slok stolpič iz dima in in prahu proti nebu, kakor v nežni strahopetni prošnji.

Stotnik na gričku je to videl in bolelo ga je srce.

* * *

V cerkvi pred altarjem pod podobo svete madone je klečala Jeanetka. Oče, bratje, prijatelji, župnik . . . vsi so zbežali daleč tja na Francosko, v Chalon, v Vitry, v St. Dezier. Odšli so z vrečami na hrbtu ali pa so se odpeljali na svojih malih vozeh, ko se je izvedelo, da bo pretresalo grmenje topov vso dolino St. Hilaira. Jeanetka je bila ostala ter se skrila globoko v klet za kup praznih vinskih steklenic. Ni se mogla odločiti, da bi zapustila sveto madono v cerkvi nad altarjem, tiho, blagodejno mater božjo z malim odrešenikom na roki. Ali ni bila tudi njena mati, sveta madona? Jeanetka ni nikoli poznala lastne matere . . . kam naj bi se zatekla v svoji bolesti, v tihiem veselju in dvoma polnih trenutkih, kakor k dobroti materi božji v cerkvi St. Hilaira? In, ali je sploh smela zapustiti mater v uri največje nevarnosti?

Ko so počili prvi streli, je hitela Jeanetka v cerkev.

In sedaj je klečala v svoji beli obleki na stopnicah oltarja ter dvigala sklenjeni, bledi, tresoč roki, ki sta držali posvečeno oljčno vejico, k božji priprošnjici. Pestro migljajoč, kakor val svetlikajočega se prahu, je posijala svitloba jutranjega solnca skozi poslikana okna, padala jasno po mirno se smehljajočem madoninem obrazu, obsevala črne, čez rame padajoče Jeanetkine lase, da so odsevali kakor brušeno oglje, se razlila kakor zlato po beli dekličini obleki ter obstala v širokih pramenih na kamenitih tleh cerkvice, kakor preproga iz svetlobne sopare in barvnega prahu.

Zunaj pa je tulilo in besnelo peklo. Kolesje topov je ropotalo in škripalo po vaški cesti, divja povelja so trgala zrak, bučec so padale granate na hišne strehe, med gromom se je razsula stena . . . vpil je smrtno zadet . . . zrak v cerkvi se je tresel in plamena obeh visokih sveč na desno in levo ob altarju so plapolala kakor v neprestani bolesti.

Jeanetka je dvignila roki k smehljajoči se materi božji ter molila, proseče, zmedeno. Zakaj se je smehljala madona . . . zakaj ni jokala . . . zakaj so ostale njene oči velike, čiste, nežne . . . zakaj ji niso vztrepetale v jezi ozke ustnice? Zakaj ostaneš tako tiha . . . sveta madona?

Granata je zadela streho sosedne hiše. S strašnim ropotom je pokala opeka. Tram je priletel v pestro cerkveno okno. Rožljaje so padale črepinje na kamenita tla tje do oltarja. Bela svitloba je silila v cerkveni prostor.

(Konec prihodnjič.)

pozvala tudi vse člane zbornice, da naj se odpo-vedo tretjini dnevnic, ki znašajo na leto 400 fun-
tov šterlingov.

Kanadsko vojno posojilo.

Kanadska vlada je sklenila zvišati znesek
vojne posojila od 50 na 100 milijonov dolarjev.
50 milijonov je določenih za prvotno določene če-
te, 50 milijonov pa za državni zakladni urad za
nakup municije in saniranje meničnega kurza.

Generalisim Joffre.

"Times" poroča iz Pariza, da je imenovanje
generala Joffreja za višjega poveljnika vseh fran-
coskih armad več kakor le tehničnega pomena.
Zdal je tudi ekspedicija v Solun postavljena pod
Joffrejevo poveljstvo in je zdaj on zanjo odgovo-
ren. Če velja načelo, da naj zavezniki pri vodstvu
vojne skupno delujejo, potem je treba, da imenu-
je tudi angleška moza, s katerim se bo mogel Jof-
fre posvetovati. Odvisno je od obsega novih dol-
žnosti, ki jih je prevzel Joffre, če dobi naslednika
v zapovedništvu severnih in vzhodnih francoskih
armad. Najvažnejše vprašanje pa je sedaj Levanta.

Angleška vojaška dolžnost.

Lorda Derbyja zadnji, v petek priobčeni
oklic, pravi, da potrebuje Angleška nujno vse moš-
ke v starosti od 19. do 40. let. Če se prostovoljno
ne oglase, bodo po 11. decembru prisiljeni stopiti
v armado.

Kitchenerjevi tajni načrti.

Iz Frankobroda poročajo: Kitchener se je
zavzel, ker po njegovem mnenju pozimi ni mogo-
če doseči uspehov proti Avstro-Ogrski, za to, da
opusti Italija svojo severno ofenzivo ter pošlje
svoje proste čete v Libijo, da reši kolonijo, v
resnici pa, da zaposli Senuse. Italijanska vlada je
poslala Kitchenerja h kralju in Cadorni, vsled če-
sar je Kitchener obiskal italijanski glavni stan.

Boji na morju.

Dne 11. oktobra je angleški podmorski čoln
v švedskem vodovju dlje časa obstreljeval nemški
parnik „Germania“ ter je bežeč naletel na skale,
nakar ga je moštvo angleškega podmorskega čol-
na z dinamično bombo razstrelilo. Prej so Angleži
različne stvari z ladje ukradli. Angleško ministr-
stvo skuša zdaj vso stvar drugače predstaviti.
Švedsko časopisje odločno zavrača angleški popis
tega dogodka in je neovržno dognalo njega ne-
resničnost. — Nemški potapljalni čoln je v egip-
tovskem vodovju potopil angleško obrežno kanon-
sko ladjo. — Parnik „Horoig“ iz Novkopinga je,
vozeč premog iz Grimsbyja v Stockholm, naletel
na mino in bil uničen. 14 oseb je bilo rešenih,
pet oseb, med njimi kapitan, se je potopilo. —
Lloyd poroča: Angleški parnik „Langtonhall“ je bil
potopljen. Del moštva je bil rešen. — Angleški
parnik „Widdletan“ je bil potopljen, 19 moš-
sadke je prispelo na Malto, med njimi 1 težko
ranjen, 4 mošje so bili ubiti. Potopljen je bil tudi
angleški parnik „Clan cleod“.

Padec Joffra.

Takozvano imenovanje Joffra za vrhovnega
poveljnika francoskih armad je v resnici njegovo
odstavljenje s severovzhodne fronte in zmaga
vojne ministra Gallienija, ki Joffra ne smatra za
pravega moza na tem mestu. Sklep je bil storjen
v konferenci z ruskim odposlanstvom, ki je zahte-
valo izpremembo dosedanjega načina bojevanja.
Odposlanstvo je sprejel Poincaré in potem kralj
Albert in French, ki sta nasprotnika Joffra.

Velika angleško-francoska ofenziva?

V odseku zbornice v palači Bourbon je iz-
javil francoski vojni minister Galheni, da se bo
velika angleško-francoska ofenziva „prav gotovo“
pričela spomladi 1916. Septembrska ofenziva ge-
nerala Joffra je bila le generalna izkušnja in je
dokazala, da je francoski vojak mnogo boljši, ka-
kor nemški.

Londonska pogodba glede sklepanja miru.

Angleški listi objavljajo besedilo londonske
pogodbe, ki se glasi tako-le:

Ker se je italijanska vlada odločila, pristopiti
dne 7. septembra 1914 v Londonu med angleško,
francosko in rusko vlado podpisani izjavi, kateri
se je dne 19. novembra 1915 pridružila tudi ja-
panska vlada, izjavljajo podpisani, ki so od svojih
vlad v to pooblašteni to-le:

Angleška, francoska, italijanska, japonska in
ruska vlada se zavežejo, da v sedanji vojni ne
sklenejo nobena separatnega miru. Teh pet vlad
se dogovori nadalje, kakor hitro pridejo pogoji
miru v razgovor, da nobena vlada ne bo stavila
mirovnih pogojev, ne da bi bila prej dobila do-
voljenja vsakega drugega zaveznika za to.

V potrdilo tega podpišemo to izjavo ter jo
opremimo s svojim pečatom.

Dano v Londonu, 30. novembra 1915.

Grey, Cambon, Imperiali, Inouye, Benkendorff.
Srbija, Belgija in Črna gora se tej pogodbi
niso priklonile.

Francoski torpedni rušilec se potopil.

Berolin, 7. decembra.

Francoski torpedni rušilec „Branlebas“ (340
ton) je zašel v megli na vihnem morju ob mino
in se potopil, kakor je razvidno iz poročila „Temp-
sa“ z dne 3. novembra o razpravi proti poveljni-
ku pred vojnim sodiščem. Ker ni naveden kraj in
čas, se domneva, da se je torpedni rušilec poto-
pil v Kanalu ob flandrski obali.

Turčija proti štirizvezi.

Boj za Carigrad.

Carigrad, 5. decembra.

Fronta v Iraku: Poraženi sovražnik se
zbira v Kutulamari v prej utrjenih pozicijah. Naše
čete, ki so se približale Kutulamari 3. decembra
na razdaljo dveh ur ter pritiskale na sovražnika
s severa in zapada so prisilile sovražne čete, ki
so se nahajale pri Kutulamari na nasprotnem bre-
gu, da so pobeegnile na čolne. Med Kutulamari in
Bag Kalejem smo vplenili z municijo natovorjen,
popolnoma nepoškodovan sovražni čoln. Vjeli smo
tudi nekaj sovražnikov. Na reki je videti, kako
plava mnogo mrtvih.

Dardanelska fronta. — Anaforta: Na-
ša artiljerija je energično odgovarjala na sovražno
obstreljevanje na kopnem in z morja ter je uspeš-
no obstreljevala pozicije sovražne infanterije in
artiljerije. — Ari Burnu: V noči na 4. decem-
ber je streljala neka sovražna torpedovka na več
strani. Dne 4. decembra od časa do časa infante-
rijski boj in boj z ročnimi granatami. Dva sovra-
žna transportna parnika na višini Ari Burnuja sta
vsled našega ognja odplula. — Sedil Bahr: Dne 4. t. m. sta razdejali dve mini pred našim des-
nim krilom neko sovražno protimino. Na to je
pričela sovražna infanterija živahno streljati na to
krilo ter metati mnogo bomb ter končno dve uri
brez prenehanja obstreljevati s pomočjo monitor-
jev, ene oklopne križarke in ene križarke naše
pozicije. — Na levem krilu slaboten infanterijski
ogelj. Tam je izstrelil sovražnik prav mnogo
zračnih torpedov. Naša letala so neprestano uspeš-
no vršila poizvedovalno službo ter napadala. Ne-
ko letalo s pilotom poročnikom Hausnom in opa-
zovalcem je napadlo z bombami neki monitor in
ga prisililo, da je ustavil ogelj in odplul.

Velike priprave Angležev v Egiptu.

Glasom poročil turških listov delajo Angleži
velike vojaške priprave za obrambo Egipta. Pri
Del e Kebiru, zapadno od Ismailaha, so zgradili
utrdbne ter poslali tja 90.000 moš. Nove angleške
čete pričakujejo, ker se zdi sedanja vojna sila še
premajhna. Pomisleke vzbujajo notranji položaj v
Egiptu. Zaradi zadnjic odkrite zarote v Kairu tra-
jajo aretacije. Od Angležev postavljeni sultan je
v svoji palači vjet. Iz strahu pred atentati se ne
upa v javnost, in če že ne gre drugače ima s se-
boj veliko stražo. Opetovano je sultan ponudil an-
gleški vladi svoj odstop, kar pa so v Londonu
odklonili in mu rekli, da mora sedaj še ostati na
svojem mestu. Razpoloženje v Egiptu skrbi an-
gleške oblasti, ker te dobro vedo, da je le poman-
kanje organizacije in orožja krivo, da ne izbruhne
sovražno gibanje, ki pa bi izbruhnilo če pridejo
Turki.

Angleško poročilo o bojih v Mezopotaniji.

London, 5. decembra.

V uradnem komünikeju o bojih v Mezopota-
niji se poroča: Kakor je že poročano je zasedel
general Townshend bojišče pri Ktesifonu ter odbil
vse protinapade, dokler niso bili spravljene ranjen-
ci in 1600 turških vjetnikov. Nato se je z ozirom
na težke izgube in ker so dospela turška ojače-
nja, umaknil. Celotne angleške izgube so znašale
4567 moš. V noči 30. novembra se je vršil proti
mного močnejšemu oddelku boj zadnjih čet. V
tem boju smo izgubili kakih 15 moš in dva rečna
parnika, ki smo ju morali popustiti vsled sovraž-
nega ognja, prej smo še napravili nerabne topove
in stroje. Townshend poroča v svojem poročilu o
odločnosti svojih čet in da so se v dobrem redu
umaknile. Glasom zadnjih poročil se nahaja gene-
ral Townshend nekaj milj od Kutulamare, kamor
se je ostanek čet umaknil.

Carigrad, 7. decembra.

Fronta v Iraku: Naše čete so z močni-
mi napadi prepročile, da bi se bil sovražnik v svo-
jih utrjenih pozicijah v Kut el Amari popolnoma
ustavil. Dne 6. decembra so dospale naše čete po
silnem, 6 ur trajajočem napadu pred sovražne
glavne pozicije. Pri tem smo vplenili eno strojno
puško ter smo s strelji zažgali neko transportno
ladjo. Dognalo se je, da je sovražnik pri svojem
porazu pri Selmanpaku zakopal mnogo vojnega
materijala in pometal topove, puške in municijo
v Tigris.

Dardanelska fronta: Pri Anaforti je
sovražnik od časa do časa streljal na več strani.
Streljanja so se udeležile tudi ladje. Naša artilje-
rija je odgovarjala ter uspešno obstreljevala so-
ražna taborišča, strelske jarke in transportne lad-

je. Precej silen dvoboj topov in z bombami. Naša
artiljerija je krepko odgovarjala, tako da je del
sovražnih baterij utihnil, prepodila sovražnika, ki
se je skušal približati Ariburnuju ter je razdejala
nekaj sovražnih strelskih jarkov in del njegovih
pozicij za metanje bomb. Pri Sedil Bahru precej
močen ogelj sovražne artiljerije in torpedovk. Na-
ša artiljerija je odgovarjala ter storila, da je ta
ogelj utihnil.

Nova ofenziva v Galipoliju.

Glasom neke carigradske brzojavke, se je pričela
na polotoku Galipoli nova ofenziva zaveznikov, o
kateri pa mislijo, da gre bolj za bluff. Seveda
spravljajo to novo gibanje v zvezo z misijo lorda
Kitchenerja. Predvčerajšnjim (5. decembra) je me-
talo kakih 30 sovražnih letalcev bombe pri Usen-
kepriju, da bi razdejali važno turško etapno črto
železnice. Obsežne turške naprave pa jamčijo, da
bo proga vedno in pod vsemi pogoji porabna. Ti
napadi letalcev in silno obstreljevanje vzbujajo
vtisk široko zasnovanega načrta, samo da nobe-
den ne verjame, da bi hoteli sovražniki tak načrt
resno izvesti.

Senusi zavzeli Tripolitaniyo.

Carigrad, 8. decembra.

Kakor izvedo listi iz zaupanja vrednega vira,
so zasedli Senusi in domačini, ki so dobro orga-
nizirani, ves vilajet Tripolitaniyo. Svoj glavni stan
so postavili v Sukel Dešumi, poldrugo uro od
mesta Tripolis ter so vdrl v Kasa Syrt. V bojih
pri teh krajih so izgubili Italijani 6000 mrtvih ter
so pustili v rokah domačinov vse svoje orožje in
municijo. Šejk Senusov je nedavno obiskal Sollon.

Amerika in Nemčija.

Zedinjene države zahtevajo odpoklicanje nem-
škega vojaškega in mornariškega atašeya.

Berolin, 9. decembra. Zedinjene države so
izrekle željo, da naj Nemčija odpokliče vojaškega
in mornariškega atašeya pri nemškem veleposla-
ništvu v Washingtonu. Ker podrobnosti o razlo-
gih želje ameriške vlade še ni, še ni dana mož-
nost, presoditi, kateri vzroki so bili za ameriško
vlado merodajni, da je storila ta korak.

Cesar — Goričanom.

Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je
blagovolilo izdati najmilostljivejše naslednje Naj-
višje lastnoročno pismo:

Ljubi grof Stürgkh! Odkar je vstop Italije
v krog naših sovražnikov zanesel boj z orožjem
na prej neogrožene kraje mirnega dela, trpijo
blagodejne pokrajine ob južnih državnih mejah,
katere branijo moje vrle čete že več nego pol
leta z junaško odločnostjo, vsled neprilik vojne
in vedno ponavljajočega se besnega sovražnega
navala. V težko preizkušenem Primorju je mogo-
če zlasti Mojemu srcu drago deželno mesto Gori-
co ščititi z močjo meča pred sovražno osvojitvi-
jo, ne pa pred uničevanjem, ki s stališča vojaš-
ke potrebe ni upravičeno.

Z globoko žalostjo se oziram na stiske
zvestega prebivalstva in hvaležno cenim njega
požrtvovalnost, s katero prenaša v trdnem za-
upanju na zmago pravične stvari in nezlomljivo
pripadnost k monarhiji, trde čase in podpira
ogromno delo Moje armade s svojo vztrajnostjo.

Sporočite prebivalcem onih krajev Moja
sočustva, zagotovite jih, da pričakuje Moje oče-
tovsko srce, zanašajoč se na milost Gospoda, z
zaupanjem za nje srečnejših dni in da bo Moja
in Moje vlade vedna skrb dejansko olajšati in
izlečiti tudi tam, kakor drugod rane, ki jih je
vsekala vojna.

Dunaj, 3. decembra 1915.

Franc Jožef, I. r.

Stürgkh, I. r.

DNEVNE VESTI.

† LUKA PINTAR.

Te dni je umrl v Ljubljani po dolgi, mučni
bolezni Luka Pintar, ravnatelj c. kr. lice-
alne knjižnice. Kakor Tavčar, brata Subica, pro-
fesor Jesenko, je prišel tudi Pintar iz lepe Po-
ljanske doline. Ob stoletnici Prešernovega rojstva
je izdal njegove poezije. V duhovitih razpravah
je razlagal pesmi našega Prešerna in razborito
pojasnil postanek mnogih slovenskih krajevnih
imen. Služboval je najprej kot profesor v Ljub-
ljani in v Novem mestu, zadnja leta pa je vodil z
vso spretnostjo in nenavadno vneto znamenito
ljubljansko licealno knjižnico. Pokojnik je bil ple-
menit značaj, vrl in duhovit družabnik. Da ti je
lahka domača gruda, ljub naš gorenjski rojak!

Cesar in vojaški zaslužni križ. Vrhovni za-
povednik armade feldmaršal nadvojvoda Friderik
je naprosil cesarja, da naj nosi kot vrhovni gos-

vember s tremi topovi oborožen parnik in neko večjo motorsko jadernico; obe ladji sta bili italijanski in sta se nahajali natovorjeni na potu Brindisi—Drač. Preostali s parnika, med njimi 4 od vojne mornarice, so bili vjeti, posadka motorske jadernice na čolnih izpuščena.

Boji pri Oslavju.

Pri Oslavju na desnem bregu Soče trajajo nadalje boji, ki imajo namen, tukaj predreti naše črte proti Gorici, ker vsi poskusi, da bi predrli na hribu Sv. Mihaela in na podgorski višini, se vedno izjalovljajo. — Na cesti iz Oslavja v Pevmo izgubavajo na dan nad 500 mož. Dalmatinci se bore tu časih z golimi rokami in dobi se jih, ki imajo s krvjo podplute nohte. Vrše se bližinski boji, to je borenje moža z možem, divji spopadi z lopatami in sekirami. Italijani se sicer takoj vdajo našemu sunku, ali tu so mestoma zadržani spredaj, ker prihajajo za njimi vedno in vedno nove mase, tako da se sploh ne morejo umakniti nazaj in se morajo ali boriti nadalje, ali se vdati. Na posameznih mestih je prišlo do bombardiranja s kamenjem. S kamenjem so nagnali sovražnika nazaj. V nekih zopet pridobljenih jarkih so našli naši vojaki številne spalne vreče italijanskih častnikov in mnogo nahrbtnikov s provijantom, tudi mnogo orožja in orodja je pustil sovražnik za seboj. Napadi pri Oslavju so se ponavljali vsak dan, samo dva dni ne, ko je pihala burja. Italijane je preveč zeblo, zato niso napadal. Neki italijanski vjetnik je imel na sebi sedem srajc. Drugače si ni mogel pomagati proti mrazu. Z Dalmatinci tekmujejo Kranjci, Korošci in ogrski polki, ki so se izredno odlikovali zadnje dneve.

Naš podmorski čoln je potopil italijansko križarko.

Dunaj, 8. decembra.

Eden naših podmorskih čolnov je potopil dne 5. decembra ob 10. dopoldne pred Valono italijansko malo križarko z dvema dimnikoma.

Italijanske torpedovke obstreljujejo Sesljan.

Dunaj, 8. decembra.

Topovski boj na fronti ob Soči je bil včeraj živahnejši, kakor zadnje dni.

Popoldne je pričel sovražnik napadati severni del Doberdobske planote. Proti hribu Sv. Mihaela je vdrla italijanska pehota v gostih masah. Na severnem pobočju se ji je posrečilo, vdreti v del naše fronte. Naše čete so s protinapadom v ljuti borbi svoje jarke zopet osvojile. Sicer smo sovražni naskok z ognjem s težkimi izgubami za Italijane odbili. — Tudi v odseku pri Sv. Martinu se je izjalovilo več sovražnih sunkov.

Zvečer je več italijanskih torpedovk obstreljevalo Sesljan.

Premikanje italijanskih čet.

Iz Berna poročajo: Neka brzopjavka v „Neue Züricher Zeitung“ iz Milana poroča, da iz južne Italije prihajajoči potniki pripovedujejo soglasno, da se premikajo znatne italijanske čete v smeri na Brindisi.

Brezuspešni italijanski napadi. — Naš uspeh pri Tolminu.

Dunaj, 9. decembra.

Brezuspešni napadi Italijanov proti posameznim odsekom naše fronte na Goriškem trajajo. Take napade smo odbili pri Oslavju ob hribu Sv. Mihaela in pri Sv. Martinu.

Pri Dolju, severozapadno od Tolmina so naše čete izboljšale svoje pozicije s tem, da so zavzele kos sovražnega jarka.

Na južnem Tirolskem je obstreljevala italijanska artiljerija posamezne pozicije v naših utrjenih prostorih pri Lardaru in Rivi.

Nov uspeh naših podmorskih čolnov.

Dunaj, 9. decembra.

Eden naših podmorskih čolnov je dne 7. decembra dopoldne v zalivu Drina zasegel albansko motorsko jadernico, na kateri se je nahajalo 30 srbskih vojaških beguncev s puškami, 4 topovi in municijo ter jo spravil v Kotor.

Novo grupiranje italijanskih čet.

Listi poročajo iz Milana: Za italijansko fronto se je pričelo novo veliko grupiranje čet.

Vse pod orožjem.

Italija je poklicala zdaj zadnje formacije svojih vojaških obvezancev pod orožje. Italijanska armada šteje sedaj moštva en milijon in pol, da bi se to število še povečalo, skoro ni mogoče.

Padli in odstavljeni italijanski generali.

Generallajtnant Trombi, eden najodličnejših italijanskih zbornih poveljnikov, je padel v bojih ob Soči dne 28. novembra. Tudi polkovnik Cimeta je padel. — Kakor poroča uradni italijanski vojaški list, so bili stavljeni na dispozicijo generalmajrji Lisi, Natoli, Del Re in Foderaro.

Kaj bo spomladi 1916?

„Corriere dela sera“ gleda s strahom v bodočnost glede na vedno slabši vojni položaj. V

nekem članku sicer upa na velike ruske in francoske priprave, ki se imajo uveljaviti končno v veliki ofenzivi spomladi 1916, obenem pa ga navdaja strah, ko premotriva sijajne priprave Nemčije ob ruski fronti. In fronta ob Soči?

Italijanski parlament.

Dne 1. decembra je bil otvorjen italijanski parlament. Minister zunanjih del Sonnino je podal sliko razorja sovražnosti proti Avstriji in Nemčiji. Pogreval je stare fraze, ki smo jih pri naših verolomnih sosedih že vajeni. Med drugim je tudi povedal, da je Italija pristopila londonskemu dogovoru, ki veže vse naše sovražnike, da le skupno sklenejo mir. Bilo je obilo nacionalističnega navdušenja a tudi kaj rezke kritike od strani socijalno-demokratskih poslancev. Tako so socijalisti kričali, ko je predsednik zaklical „Evviva il re“ — „Evviva la repubblica!“ Večina se je zadržala na socijaliste: „Avstrijci! Izdajalci domovine!“ Socijalisti so odgovorili: „Molčite, strahopetci! Vi kavarniški strategii!“ Ko je Sonnino v svojem govoru proslavljal heroično Srbijo, je zaklical reformni socijalist Bisolatti, ki je prišel v zbornico v obleki alpinskega narednika „Živela Srbija!“ Na klopeh socijalistov je nastal glasen smeh. Tudi nadalje še so se ponavljali tumulti. Socijalisti so zmerjali večino s klici: krokodili, norci, gledališki junaki, mamoni! Splošno se je z začudenjem opazilo, da Giolitti z večino svojih pristašev ni prišel k seji.

Dne 4. decembra je odgovarjal Salandra predgovornikom. Glede zunanje politike in vojnega položaja podajati daljša poročila, pravi Salandra, ni v interesu dežele. Vlada pripoznava popolnoma resnost položaja in mero naporov, ki jih treba storiti, ali njeno zaupanje v končno zmago je manj omajano kakor kdaj poprej. Srečni in nesrečni dogodki so vlado prepričali vedno bolj o potrebi in pravičnosti vojne, hrez katere bi bila Italija nepreklicno v svojih interesih in svoji veljavi oškodovana, ker spoznavajo dandanašnji bolje kot kdaj poprej vsi sloji prebivalstva. Celo prebivalstvo ob obali Adrije, ki je mnogo trpelo, ve dandanašnji, da se bojujemo v glavnem za to, da bo tako trpljenje v bodočnosti nemogoče. Topografična interijornost Italije v Jadranskem morju se more ozdraviti le potom zmagonosne vojne. Italija more pač pripustiti, da se pojavljajo tudi drugi narodi v Jadranskem morju, mora pa se držati tega, da bo imela Italija radi svojega teritorija, svojih interesov in radi svoje prevladajoče kulture v Jadranskem morju civilno hegemonijo.

Salandrov govor je poslušala zbornica s spreminjajočo se paznostjo in brez znakov odobravanja.

O glasovanju v parlamentu.

„Corriere della Sera“ poroča iz Rima: Od 470 poslancev je glasovalo 454; 20 poslancev ni bilo navzočih, ker so ali bolni ali iz kakega druge vzroka niso prišli k seji. Proti vladi je glasovalo 44 oficijelnih socijalistov, en neodvisen socijalist, Giacomo Ferri in katolik Miglioli. Vsi drugi so glasovali za zaupanje vladi: desnica, centrum, levica, radikalci, reformni socijalisti in republikanci. Pred glasovanjem je odšlo iz zbornice okoli 10 poslancev.

Vojna z Rusijo.

Mir na ruski fronti.

Berolin, 3. decembra.

Na največjem delu fronte se ni zgodilo ničesar pomembnega.

Pri armadni skupini generala von Linsingena so napadle naše čete pri Podčarevicah (severno železnice Kovel-Zarni) eksponirani ruski oddelek ter so vjele 60 mož.

Odbit ruski napad zapadno Rige.

Berolin, 6. decembra.

Ob zori se je včeraj razbil ruski napad z velikimi izgubami pred našo črto jugo-zapadno Babidskega jezera zapadno Rige. Od ruskega artiljerijskega ognja z morja sem zadeto nemško letalo smo spravili na kurlandski obali pri Markgrafen s posadko vred na varno.

Pri Čartorijsku.

Dunaj, 8. decembra.

Severo-vzhodno od Čartorijska je pregnalo avstrijsko domobranstvo močne ruske poizvedovalne oddelke.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 8. decembra.

Na fronti armadne skupine generalfeldmaršala von Hindenburga so bili posamezni sunki slabejši ruskih oddelkov odbiti.

Rusko uradno poročilo.

2. decembra. Ogenj naših pušk je zadržal poskušen nemški napad v okolici Dvinska pri pri-

stavi Šiškovu (13 km severo-zapadno od Svente-neva). Na ostalih frontah nobene izpremembe.

3. decemara. Od Rige do Prijata nobenih izvrememb. V noči 2. decembra je s silo napadel sovražnik po izdajni artiljerijski pripravi stari kolodvor v Podcerevicah (6 km jugo-zapadno od Rafalovke) na levem bregu Stira. Naše čete so bile izpočetka potisnjene nazaj, do 7. zvečer pa so prvotni položaj zopet vzpostavile ter priborile nazaj omenjeni kolodvor. Na levem bregu Stira pri vasi Siemki (14 kilometrov od Čartorijska ob Stiru navzgor) je naša artiljerija z uspešno koncentracijo ognja prizadejala sovražniku resne izgube, ki so imele ponekod za posledico divji beg. Galicija: Južno od Novega Aleksinjeca je razpršila naša artiljerija močna zbiranja avstrijskih čet. Sovražne napade na vas Brykula (15 km zapadno od Trembowle) smo odbili. Enako tudi napad na Janovko (9 km severo-vzhodno od Bučača).

Novo poveljništvo za velikega kneza Nikolaja.

Ruski listi poročajo, da je bil podkralj v Kavkaziji, veliki knez Nikolaj Nikolajevič, imenovan za vrhovnega poveljnika ruskih čet v orijentu, torej v Perziji, Afganistanu, ob Tigrisu in v Kavkaziji. Na Ruskem pričakujejo na tem bojišču v kratkem važnih operacij.

Spomin na osvoboditev Varšave.

V spomin na osvoboditev Varšave se je izdala srebrna svetinja, ki ima na sprednji strani sliko generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarškega, na zadnji strani silhueto Varšave, napis „5. avgusta 1915“ krakovski in varšavski grb ter standarto s pruskim orlom.

Nove železnice v osvojenih okrajih.

Nemci so začeli graditi novo železnico iz Wloclawka v smeri Lipno—Plock.

Boji na Francoskem.

Francosko - angleški vojni svet v Calaisu.

London, 5. decembra.

Reuter. Uradno se poroča: Ministrski predsednik Asquith, lord Kitchener in prvi lord admiralitete Balfour v spremstvu vojaških in mornariških svetovalcev so konferirali danes v Calaisu s francoskim ministrskim predsednikom Briandom, vojnim ministrom Gallienijem in mornariškim ministrom Lapazejem ter se zvečer vrnili na Angleško.

O posvetovanju v Calaisu poroča „Agence Havas“, da so se udeležili posvetovanja razen že omenjenih oseb z angleške strani šef generalnega štaba Muray in zastopnik zunanjega urada, s francoske strani pa tudi politični ravnatelj v zunanjem ministrstvu Margerie in šef generalnega štaba Graciani. Razgovor je trajal od pol 2. do 6. zvečer ter zadeval najvažnejša sedaj pereča vprašanja.

Položaj na zapadni fronti.

Berolin, 6. decembra.

Na raznih točkah fronte so se vršili boji artiljerije, z minami in ročnimi granatami. V okolici Bapaume smo sestrelili 2 angleška aeroplana v zračnem boju. Piloti so mrtvi.

Berolin, 7. decembra.

Pri Berry au Bac se nam je posrečila večja razstrelitev. Francoski jarek je s posadko vred zasut. Skoraj dovršena sovražna napeljava min je uničena. Vzhodno od Auberive v Champagni smo osvojili približno 250 metrov sprednjega francoskega jarka. Vjeli smo nad 60 mož.

Berolin, 8. decembra.

Sovražnikovi poskusi, uničiti naš uspeh pri Auberive, so se ponesrečili. Razventega smo ugrabili tam 3 strojne puške. Severovzhodno od Souaina smo iztrgali Francozom pozicijo na višini 193 v približnem razdalju 500 metrov. Stirje protinapadi so bili odbiti. Vjeli smo 10 častnikov in 120 mož ter ugrabili 2 strojni puški.

General Foch.

Glasom pariških poročil general Foch ne bo dobil činovnega razreda, pač pa bo prevzel funkcije generalnega inspektorja francoske armade na zapadni fronti. Na ta način naj se razbremenijo general Joffre, ki se zaradi prepogostih službenih potovanj ni mogel popolnoma posvetiti svoji strateški glavni nalogi.

Nemški vjetniki na francoskem.

„Berliner Tageblatt“ poroča iz Zeneve: Francoska zbornica je sklenila črtati pri naknadnih kreditih 100.000 frankov, da demonstrativno prisili vlado, da ravna z nemškimi vjetniki tako, kakor ravna v Nemčiji s francoskimi vjetniki.

Angleško prisilno posojilo.

Angleška vlada je sklenila glasom londonske brzopjavke „Nationaltidende“, reducirati vse plače ministrov za eno tretjino, da na ta način vsemu narodu da vzgled v varčnosti. Najbrže bo vlada

pod avstrijske vojske tudi vojaški zaslužni križ I. razreda. Cesar je tej prošnji ustregel, poudarjajoč v posebnem lastnoročnem pismu, da mu je prošnja feldmaršala Friderika dokaz ganljive udanosti njegovih vrlih vojakov na severu in na jugu, katerim pošilja cesar svoje pozdrave, zaupajoč v Vsemogočnega, ki nam bo pomagal h konečni zmagi.

Odlikovanje. Cesar je podelil polkovniku 17. pešpolka Ivanu Neubacherju dedno plemstvo s predikatom „von Steinhaus“.

Mackensen pri našem cesarju. Dne 6. decembra se je mudil vrhovni poveljnik zavezniških armad, generalfeldmaršal von Mackensen, na Dunaju ter se je v posebni avdijenci zahvalil cesarju za podane mu briljante k vojaškemu zaslužnemu križu.

Za prezidenta najvišjega računskega dvora je imenovan nekdanji ministrski predsednik dr. M. V. baron Beck.

Novi moravski namestnik in novi gubernator poštne hranilnice. Cesar je imenoval bivšega notranjega ministra barona Heinolda za cesarskega namestnika na Moravskem, bivšega trgovskega ministra barona Schuster-Bonnota pa za gubernatorja poštne hranilnice. Oba sta se torej vrnila na oni mesti, odkoder sta bila svoj čas odpoklicana v kabinet.

Obisk avstrijsko-ogrskih vjetnikov na Ruskem. Avstrijski in ogrski Rdeči križ sta poslala na Rusko tri dame, da se na svoje oči prepričajo, kako se godi vojnim vjetnikom. Sedaj se uradno poroča: Na dunajski odbor Rdečega križa za vojne vjetnike je došla brzojavka, da je ruska carica Aleksandra sprejela na Rusko poslane zastopnice avstrijskega in ogrskega Rdečega križa. Iz tega dejstva se da sklepati, da najdejo delegatkinje avstrijskega in ogrskega Rdečega križa podporo merodajnih krogov pri izpolnitvi njihove misije.

Slavnostno zabijanje žebeljev v brambni ščit v Kranju se je izvršilo minulo nedeljo, dne 5. t. m. po objavljenem sporedu: Točno ob 11. uri pozdravi mestni župan, g. Ferdinand Polak, na čelu občinskega zastopa, vse navzoče goste, razloži namen brambnega ščita, ter povdarja, da je Nj. Veličanstvo, naš preljubljeni vladar, podaril za brambni ščit znatno vsoto, kar ponavlja tudi v nemškem jeziku in konča svoj govor s pozivom na vse navzoče, da naj zakličejo Nj. Veličanstvu trikratni živijo in hoch, nakar zavrta godba cesarsko himno. Kot prvi zabije žebelj v ščit c. kr. okrajni glavar, g. Franc Schittnig, ki povdarja v svojem nagovoru, da ga je doletela izredna milost in čast, da sme v imenu Nj. Veličanstva zabiti prvi žebelj v brambni ščit mesta Kranja, čigar previvalstvo se vedno odlikuje po svoji darežljivosti in požrtvovalnosti. Pozivljajoč v slovenskem in nemškem jeziku zbrano občinstvo, da naj sledi vladarjevemu zgledu, zabije še žebelj v imenu Njegove cesarske Visokosti, vrhovnega armadnega poveljnika, nadvojvode Friderika. C. in kr. ritmojster, g. Václav Hucl, tukajšnji štacijski poveljnik zabije žebelj v imenu Njegove cesarske Visokosti, nadvojvode Evgena, g. dekan Anton Koblar pa v imenu premlostljivega knezoškofa Antona Bonaventure Jegliča, nakar slede vojaški dostojanstveniki, uradništvo, občinski zastopi, društveni zastopniki in drugo odlično občinstvo. Med slavnostnim zabijanjem žebeljev je marljivo svirala godba požarne brambre. Zabijanje žebeljev pa se je vršilo do 4. ure popoldne in je doneslo že prvi dan lepo svoto — krog 3000 K — plemenitemu namenu.

Brambni ščit je postavljen sedaj pred mestno hišo, žebli pa se dobe v občinski pisarni. Za ta plemeniti namen, kateremu je namenjen izkupiček tega podjetja, naj vsak po možnosti žrtvuje, saj s tem ublaži zlo ostalim naših vrlih junakov.

Občinski zastop trga Ajdovščina je v svoji slavnostni seji dne 2. decembra 1915 imenoval ekselenco generala pehote gospoda Svetozarja Borojevič de Bojna kot hrabrega vojskovodjo in branitelja domovine, svojim častnim občanom.

General Borojevič o soški fronti. General Borojevič je napram ameriškemu poročevalcu Wiganu označil Cadorno za moža velikih zmožnosti in strateških idej, ali po njegovi sodbi Cadorna ni gospodar svojih sklepov. Bistroumen je, in vojaški talent, ali njegove ideje stojijo pod vplivom politike in so podrejene kriku političarjev, da treba na vsak način ljudstvu pokazati kak uspeh. In dostavil je nato Borojevič: v vojni pa mora biti politično in vojaško delo enotno. Kjer tega ni, tam manjka nekaj resnega, kar pa je v slučajih lahko odločilnega pomena. Gorica, katero hoče dobiti Cadorna za vsako ceno, ni vredna krvi, ki se jo preliva za njo. Cadorna sicer to ve sam, ve pa tudi, da se zahteva zavzetje Gorice v namene, da se potolaži razdražena italijanska javnost in se razpoloženje v Italiji zboljša. In tako je, da se mora general podvreči političnim momentom, kakor jih izražata vlada in kralj. Brez hriba Sv. Mihaela Gorice Italijani, ako bi jo že zavzeli ne bi mogli držati, ker bi bila s te obvladajoče višine izpostavljena ognju z boka. Zato pa žrtvuje Cadorna prave hekatombe, da bi osvojil Sv. Mihael, in se ga drži trdno, kakor mi. Cadornovi jarki na podgor-

ski višini so še vedno na oni strani. Njegov napor, da bi vzel podgorsko višino, je istotako velik kakor za Sv. Mihael.

Zahvala. Gosp. c. kr. okrajni sodnik Oskar Dev je izročil podpisnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu znezek 631 K 76 v kot čisti prebitek koncerta, ki ga je imenovani priredil v prid božičnici, našim v Kranju nahajajočim se vojakom ranjenecem. Za ta dokaz izredne požrtvovalnosti v tako blag namen čuti se c. kr. okrajno glavarstvo dolžno, izreči g. c. kr. okrajnemu sodniku svojo najpri- srčnejo zahvalo. Navedeni znesek izroči se damskemu odboru v Kranju. Hvala naj velja pa tudi vsem velečenjenim damam in gospodom, ki so svoje umetniške moči postavili v službo milosrčnosti. C. kr. okr. glavarstvo v Kranju, dne 8. decembra 1915. Schitnik m. p.

Zahvala. Da je dobrodelni koncert v Kranju v „Ljudskem domu“ dne 2. decembra 1915. tako lepo v splošno zadovoljnost uspel, se imam pri- srčno zahvaliti velečenjenima rodbinama Vinka Majdiča in Karola Šavnika (za prepustitev dreves in cvetic), gospej Ani Merk (za odstop klavirja), gg. dekanu Koblarju in gimn. ravnatelju Fajdigi (za odstop dvorane), gospici Hani Sajovic in gosp. Francetu Ažmanu, ki sta mi pri dekoraciji in drugače ljubeznjivo šla na roko. Vsem najiskrenejša zahvala. Oskar Dev, c. kr. okrajni sodnik v Kranju.

Darilo. Gospa Viljemina Merk, vdova po c. kr. dvornem svetniku v Kranju, je mesto venca na krsto g. dr. Janko Šavnika podarila podružnici „Rdečega križa“ v Kranju 10 K.

Občinski svet v Idriji je kranjska deželna vlada razpustila.

Hrvatski sabor se sestane, kakor javljajo iz Budimpešte, 20. t. m. h. kratkemu zasedanju, ki bo trajalo menda le do Novega leta.

Za nemškega konzularnega agenta v Ljubljani je bil dne 15. novembra 1915 imenovan tukajšnji trgovec gosp. Oton Windes.

Razpust češke in slovanske Sokolske zveze. Češki listi poudarjajo samoobsebi razumljivo dejstvo, da z razpustom zveze čeških in slovanskih sokolskih društev niso tudi razpuščena posamezna sokolska društva. Razpust se tiče le skupne organizacije, posamezna češka sokolska društva poslujejo naprej in se pečajo v vojnem času predvsem s humanitarnim delom. Mnogo sokolske telovadnice so urejene kot bolnice, v katerih so prevzele Sokolice postrežbo in oskrbo bolnikov in ranjencev. Slovenska „Sokolska zveza“ ni razpuščena, temveč je le nje delovanje, kakor tudi delovanje posameznih sokolskih društev oblastveno suspendirano.

Razpuščena društva na Češkem. Praški uradni list razglasa razpust nemške zveze „Svobodne Misli“ (Freier Gedanke) in njenih 45 lokalnih organizacij na Češkem, nadalje „Zveze jugoslovanskih dijaških društev“ v Pragi, hrvatske akademičnega društva „Hrvat“ v Pragi, srbskega akademičnega društva „Šumadija“ v Pragi, društva „Prijatelj ruskega jezika“ v Pragi in „Ruskega krožka“ na Smichovu, društva „Knjižnica in čitalnica L. N. Tolstega“ ter „Vzajemnega podpornega društva Existence“ v Pragi.

Zaseženo premoženje. Praški uradni list razglasa: C. kr. deželno kot kazensko sodišče je v kazenski pri c. kr. domobranskem divizijskem sodišču na Dunaju pendentni zadevi proti dr. Karlu Kramarju, državnemu poslancu in tovarnarju, radi zločina veleizdaje po § 58 c) in 59 b) ter radi zločina proti vojni sili države po § 327 voj. kaz. z. odredilo konfiskacijo vsega, v Avstriji se nahajajočega premoženja in nepremičnega obdolženčevega premoženja. — Drugi razglas se tiče konfiskacije premoženja državnega poslanca in odvetnika dr. Alojzija Rašina radi istih zločinov; tretji razglas odreja konfiskacijo premoženja Vincenca Červinke, uredniškega tajnika „Narodnih Listov“ radi zločina špijonaze po § 321 voj. kaz. zak.

Umrla je na Primorskem dne 2. t. m. dolgoletna potovka Mica Cankar. Ob skromnem življenju si je takorekoč od ust pritrkala nekaj kronic, da se je mogla spomniti na smrtni postelji drugih siromakov. Tako je poleg drugih volil zapustila še: Dijaški kuhinji v Kranju 100 K; ubogim učenecem domače šole 100 K; domačim revežem 50 K in oslepelim vojakom 100 K. Bodi ji časten spomin in v miru naj počiva!

Posebni vojaški znaki za 43—50letne inteligentnim krogom pripadajoče črnovojneke. Vojno ministrstvo je odredilo, da dobe 43—50letni črnovojneke, ki nimajo sicer prostovoljske pravice, vendar pa zavzemajo v javnosti odličnejša mesta in pripadajo inteligenci, osebne znake: ozke rumene trake na rokavih. Ti odznaki se bodo priznavali zlasti industrijalcem, odličnejšim trgovcem in obrtnikom, uradnikom, občinskim svetnikom avtonomnih mest itd. Oni, ki bodo dobili odznake bodo oproščeni nižjih opravkov v vojašnicah in taboriščih ter bodo smeli, če bodo to dopuščali vojaški oziri, privatno stanovati. Druge vojaške pravice pa z omenjenim odznakom niso združene.

Letniki 1872., 1873., 1874. in 1896. so vpo- klicani šele za 15. december. Pri naboru za sposobne spoznani avstrijski črnovojniški obvezanci letnikov 1872., 1873., 1874. in 1896. so bili vpo- klicani za 6. december 1915. Vsled sedaj na-

stopivšega toplega vremena in s tem nastale ugodne poljedelske konjunktore je bila izražena iz poljedelskih krogov nujna želja, da se podaljša ta vpoklicni termin vsaj za nekaj dni. Vojaška uprava je vpoštevala izražene želje in odredila, da imajo imenovani letniki namesto 6. decembra 1915 šele 15. decembra 1915. vstopiti v vojaško službo. Ako kateri obvezanci kljub temu vstopijo že 6. decembra, se jih bo pustilo na njihovo željo v aktivni službi, drugače se da onim, ki vstopijo že 6. decembra, na njihovo prošnjo dopust do 15. decembra.

Občevanje z vojnimi vjetniki. 1. Vsako občevanje med civilnimi osebami in vojnimi vjetniki, ki ni vsled delovnega ali službenega razmerja neobhodno potrebno, je prepovedano. Radi prestopkov, te prepovedi kaznujejo civilne osebe politična oblastva po cesarskem ukazu z dne 20. aprila 1854., drž. zak. št. 96. 2. Vojnim vjetnikom se mora ta prepoved razglasiti. Vjetnike, ki prestopijo to prepoved, je naznaniti vojaškim sodiščem radi kaznovanja po § 296, c. v. k. z. 3. Radi prepovedanega občevanja civilnih oseb z vojnimi vjetniki je vrhutega lastnika gospodarstva, ki se je v njegovem gospodarstvu zagrešil prestop, kaznovati s tem, da se mu odtegnejo vsi za delo odkazani vojni vjetniki. Politična oblastva I. stopnje morajo zato vsako ovadbo, ki jim je došla od orožništva ali od drugod, naznaniti tistemu vojaškemu poveljništvu, v čigar območju leži kraj, kjer se je zgodil prestop. Vojaško poveljstvo odredi odtegnitev. 4. Ako je dokazano, da je imela kaka ženska ljubavno razmerje z vojnim vjetnikom in da je z njim spolno občevala, se mora od političnega oblastva I. stopnje izrečena kazenska sodba (§ 1) na krajno običajni način razglasiti v občini, kjer dotična ženska prebiva.

Zvišanje poštarine. Z Dunaja se poroča, da namerava trgovsko ministrstvo zvišati porto za pismene, denarne in paketne poštne pošiljatve. Zvišanje poštne pristojbine naj bi znašalo povprečno 35 odstotkov. One pošiljatve, za katere so določeni mednarodni tarifi, seveda ne bodo prizadete.

Železni denar dobimo tudi v Avstriji in sicer novce po 20 vin.

Najvišje cene za seno. Za prešano seno K 9.50, za rahlo seno K 8.50.

Maksimalne cene za krompir. Za prebran jedilni krompir za 1 kg 13 vin., za neprebran krompir (krompir za industrijo in za krmljenje) za 1 kg 12 vin.

Prodaja brejih krav. Vojaška uprava proda nekaj sto brejih krav in tudi nekaj takih, ki so pravkar storile, in sicer po prejšnji maksimalni ceni, t. j. po 1.80 K za kg žive teže. Kdor hoče eno ali več teh krav kupiti, naj se nemudno zgloši potom svojega županstva ali pa ustno ali pismeno naravnost pri deželnem odboru v Ljubljani. Krave se bodo oddajale v Ljubljani in bo svoječasno vsakemu zgasilcu prijavljeno kdaj in kje. Če bo iz Gorenjskega ali Dolenjskega priglašeni dovolj kupcev, se utegnejo te krave oddajati tudi na kakih železniških postaji v središču teh pokrajin. Notranjci lahko dobe nekaj teh krav v Postojni ter se morejo zanje zglositi vsak dan pri intendanci 5. etapnega poveljništva v Postojni.

Razglas. Na podlagi uk. c. in kr. etapnega višjega poveljstva op. št. 113.387 ex 1915 se odredi: 1. Usnje vseh vrst, ki se nahaja po strojarnah in pri trgovcih v okolišču političnega okraja Kranj, se zaseže v prid c. in kr. vojaške uprave. 2. Vse strojarne in trgovci zavezani so torej, potem ko je izšla ta naredba, nadalje pa vsaki terek naznanjati pismeno pri pristojnem županstvu in sicer: a) vse strojarne in trgovine z usnjeno zalogo za porabo gotovega usnja; b) vse strojarne zaloge usnja, ki se še nahaja v delu; c) vse strojarne in trgovci z usnjem, ki so z c. in kr. vojaško upravo v pogodbeni zvezi, morajo tozadevno pogodbo o naznanilu navesti. Naznanila je podati s predpisanimi tiskovinami, ki se jih dobi pri županstvu. 3. Pravica razpolaganja čez naznanjene zaloge pristoji edinole 5. armadnemu-etapnemu poveljstvu. 4. Kdor zaloge napačno naznani, prosto odproda, prestavi iz enega kraja v drugega ali skrije, bo najstrožje kaznovan in sicer z denarnimi globami do 5000 K ali zaporom do 6 mesecev. Kdor opusti naznanilo, temu se zaloga zapleni. Onemu, ki naznani skrito zalogo usnja, se prisodi 5 odst. cenilne vrednosti te zaloge. 5. Naznanjena zaloga usnja, bo prevzemala nakupovalna komisija c. in kr. 5. armadnega-etapnega poveljstva. 6. Naloga prevzemalne komisije je: a) sortiranje usnja za vojaške namene sposobno in nesposobno usnje; b) določanje cene za one vrste usnja, ki se spozna za sposobno za vojaške namene; c) izdajanje prevzemalnega potrdila po vrsti, teži in ceni; d) odpošiljanje prevzetega usnja; e) pregledno zaznamovanje usnja, ki ga je vojaška uprava zagotovila in onega usnja, ki je za vojaške namene nesposobno. 7. One vrste usnja, ki so bile spoznane za nesposobne za vojaške namene, vpisati morajo lastniki v posebno knjigo in ako tako usnje naprej prodajo, označiti v knjigi ime in stanovalešče kupca. 8. Prevzeto usnje plačuje proti oddaji prevzemalnega potrdila intendenca 5. armadnega-etapnega poveljstva (vojna pošta št. 81) operacijska blagajna v Ljubljani.

Vojno poštni paketi z pokvarjeno vsebino in nedostatnim zavojem. Opazilo se je, da se zavijajo v poštno pakete, navzlic ponovljenim prepovedim predmeti, ki se lahko pokvari, kakor na pr. sveži kruh, kolači, med, sveže sadje, posebno grozdje, sveži sir, smetana, presno maslo, paradižniki, ocvrto meso, kuretna, vsakovrstna mast, moka, povidel, smokve, sirova jajca, da celo sirov krompir in kislo zelje, dalje tudi vsakovrstne opojne pijače, vžigalice i. t. d. Ti predmeti pridejo na adresata v pokvarjenem in zatorej neužitnem stanju in pokvari tudi tobak, cigarete in smodke, opremne predmete, obleke zoper mraz i. t. d., ki so zaviti v paket, tako, da je vsa pošiljatev popolnoma brez vrednosti. S tem se lahko mišljeno odtegne zaledju veliko živil, užitnih stvari in obleke. Vojnopoštni paketi se brezskrbno in lahko mišljeno zavijajo večkrat namesto v povoščeno platno samo v papir ali se pa celo ne prevezujejo; rabijo se zabojčki iz prav tankih deščic in se slabo zabijejo. Tudi zabojčki se morajo prevezati. Iz tako slabo zavitih pošiljatev pade vsebina in se izgubi za prejemnika. Naslovi so pomanjkljivi ali se pišejo samo z navadnim ali barvastim svinčnikom, listki z napisom se ne nalepijo na paket, ampak se samo pripečatijo na paket in zatorej odpadejo, ravnotako tako tudi nezadostno privezane tablice z naslovom. Večkrat se pogrešajo na pošiljativah tudi naslovi odpošiljateljev, tako, da ni mogoče takih paketov izročiti prejemniku in jih tudi ne vrniti odpošiljatelju. V vsaki vojnopoštni

paket je položiti na vrh na listku prepis naslova, da se more, če se je zamazal naslov in je postal nečitljiv, ali je odpadel, vendar dognati prejemnika, če se odpre pošiljatev. Pošiljati se ne smejo vžigalice, ampak samo vžigala s cerovim železom. Šele pred kratkim je zopet zgorel naložen vojnopoštni voz z vsemi pošiljatkami, kar se je moglo le zgoditi, ker se je sama vžigala ena ali več pošiljatev. Brezvestnost enega posameznika je oropal mnogo vojakov njim namenjenih dobrosrčnih daril. Vzroka, da toliko paketov ne pride v roke pravnim prejemnikom, ni pripisovati nedostatnim uredbam pri vojni pošti, kakor se večkrat sodi popolnoma nepremišljeno, ampak pripisovati ga je pošiljateljem samim, ki še vedno nočejo uvideti, da so izdani vsi predpisi v vsebini in zavijanju vojnopoštinih paketov samo v prid pošiljateljem in prejemnikom. Vsakega posameznika dolžnost je, da se točno drži teh predpisov. Samo tedaj bo možno še nadalje vzdržati obrat z vojnopoštnimi paketi.

Jubilej dopisnice. V petek, 3. decembra je slavila poštna dopisnica skromen jubilej svoje 50 letnice. Na konferenci delegatov poštinih uprav v Karlsruhe leta 1865. je predlagal pruski delegat Stephan, da naj se poleg zaprtih pisem pripusti v promet tudi list iz trdega papirja, katerega ena stran bodi namenjena naslovu, druga pa tekstu. Predlog je bil sprejet. Toda Stephanova dopisnica je bila napol mrtvo dete in še le, ko je avstrijska vlada na predlog profesorja Hermana znižala pri-

stojbino za dopisnico od 5 na 2 krajcarja se je pričel zmagoviti pohod tega korespondenčnega sredstva, ki je skoraj zavladovalo po celem svetu. Dopisnica je torej avstrijska rojkinja.

Senzacionalna aretacija. V Amsterdamu je bil 4. t. m. aretovan urednik Schröder, ki je v listu „Telegraf“ očital vladi, da pod krinko nevtralnosti preskrbuje Nemčijo z najvažnejšimi potrebščinami. Ta članek obsega kršenje § 100. nizozemskega kazenskega zakona, govorečega o varstvu nevtralnosti. Najvišja kazen je šest let ječe.

Rodbinska žaloigra. Lekarnar Viljem Waagen je imel dobrodočo tovarno v Karlsruhe, a jo je prodal in se udeležil s svojim denarjem pri neki tovarni v Briksenu. Pri tem podjetju je izgubil vse svoje premoženje, 200.000 mark, in napravil še 100.000 mark dolga. Žena, ki so ji postale razmere neznosne, je nagovarjala svojega moža, naj se oba usmrtita in naj usmrtita tudi svojega otroka. Končno se je mož udal. Pripravil je tri čaše šampanjca in v vino pomešal cijankalija. Najprej je dal zastrupljeno vino piti otroku, ki je tudi kmalu umrl. Mož in žena sta nato najprej vzela nekaj morfia in potem pila zastrupljeno vino. Za slučaj, da bi strup ne učinkoval, sta se dogovorila, da ustrelita Waagen svojo ženo. Zjutraj se je Waagen res zbudil iz omotice in videč, da je žena le omamljena, ne pa mrtva, jo je ustrelil. Poskusil je potem tudi sebe ustreliti, a predno je mogel to izvršiti, so prišli že znani ljudje in preprečili samomor.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

7 52—20

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
378.000 kron!**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5½% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1914. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 337 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 4 milijone kron.

4¹/₂ 0/0

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župnišča cerkveni denar.

Ta najstarejši in največji denarni zavod na celem Gorenjskem uraduje

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.